

Реферат на тему: "Він — критик. Він — письменник-парадокс. Він — Оскар Уальд"

Оскар Уайльд

Він — критик.

Він — письменник-парадокс.

Він — Оскар Уальд.

Треба знаходити серйозне в любих дрібницях і дрібниці у всьому серйозному

Так було сказано Оскаром Уальдом про свої п'єси. Він багато не говорив про них. Але коли казав якусь фразу, то вона вражала своїх слухачів спонтанністю і афористичністю. Спочатку критики не звертали увагу на його висловлювання. Але проходив певний час і люди замислювалися над ними. І аж тоді розуміли всю глибину, всю суть цих прости слів. Оскар Уальд запам'ятався мені особливо ось за цими виразами. Не те, що їх було багато, а через те, що в них таке було. Мабуть, і у історію він увійде більшою частиною за допомогою своїх афоризмів. Що ж призвело його до становлення письменником? Звідси він брав теми і чому саме їх він брав?

Щоб відповісти на ці та інші питання звернемося до його життя і проаналізуємо його кожний крок.

Період цей був дуже яскравий і водночас важкий — період історичних канонів, період передчуттів. Ще не зламалась народна віра у поступовість соціального розвитку, ще було переконання, що і надалі буде плавними, рівними темпами розвиватись і здійснюватись прогрес з новими заводами, на яких тепер не буде дозволятися дитяча робота і устанавлюватись прогрес з новими заводами, на яких тепер устанавлювався ліміт робочого дня. Стара королева Вікторія і надалі викликала захоплення у вітаючого її народу. Світ здавався логічним раціональним у будь-якій своїй галузі.

Але щось уже тоді захиталося у тому суспільстві, у тому житті. За розквітом виявились всі ті ж самі невиліковні рани, за раціональною порядкістю відкривалася фальшива складність, яка не підпорядковувалась ніяким тлумаченням згідно з здоровим глуздом. Картина суспільства ставала не такою вже правильною і благополучною. Там, де батьки вбачали еталон мудрості і краси, діти бачили тільки владу самообману. Те, що було колись моральною нормою, було лише добродушністю, а інколи і безчутливістю і отупінням моральним почуттів.

Ось саме на такій основі виріс Оскар Уальд, який в недалекому майбутньому очолить естетичний рух в Англії.

У 1874 році юний Оскар Уальд став студентом Оксфордського університету, куди він потрапив завдяки винятковій ерудиції у сфері античної поезії. Там він познайомився з естетикою Д. Рескіна і У. Пейтера. Під впливом естетичної теорії останнього, після послухування лекцій Рескіна про мистецтво, зацікавився ідеалами так званого

естецизму і став проповідувати потрібність відродженої краси в тогочасному житті для поборення практицизму в буржуазному суспільстві. Уальд пербував практично все життя. По закінченню університету (1878) Уальд зробив турне по Америці, читаючи лекції про мистецтво і сучасну літературу. Повернувся письменник до Лондона, збагачений новими враженнями, зустрічами із знаменитими американськими письменниками — В. Віменом, марком твенем, Г. Лонгфелло.

Свої художні переконання, свій символ віри Уальд виразив у книзі "Задуми". Вона була видана у 1891р., і до неї увійшли трактати, написані раніше: "Істина масок", "Занепад мистецтва брехні", "Критик як художник". У цій книзі уже сформований естетизм Уальда, що ґрунтується на парадоксальному утвердженні вищості мистецтва над дійсністю. Початком творчих пошуків уальда став вихід поетичної збірки "Вірші"(1881). Ранні його віоші позначені впливом імпресіонізму, в них вираженні безпосередні враження.

Першим досягненням Уальда — письменника стала книга "Щасливий принц та інші казки"(1888), після якої з'явилася друга збірка казок "Гранатова хатина"(1891). У казках Уальд поетизує народні уявлення про людину і доброту. Щирий демократизму проямає картини життя бідняків і суспільної несправедливості. Письменник засуджує егоїзм. Попри навмисну декоративність деяких описів або екзотичних деталей, лексика вражає простотою, а синтаксичність будови прозорістю. У цьому ж році виходить збірка оповідань "Злочин лорда Артура Севіля" та роман "Портрет Доріана Грея", але бажаної слави письменнику вони не принесли. Тільки 1892-1895 роки стали для Уальда роками бурхливого тріумфу. В цей рік драматургія Уальда сильно зростає. Вона розвивалася двома шляхами. "Герцогиня Потсдамська", "Соломея"(1893), "Флорентійська трагедія"(1895), — спроба відродження поетичної драми, великих почуттів, любов в них невід'ємна від смерті і Уальд постає перед нами послідовником декадентства кінця 19ст. Уальд своїми п'єсами відродив мистецтво англійської комедії, повернувши їй національний колорит.

Чудова кар'єра була перебита засудженням Уальда на 2 роки за безморальність (1895-1897). Душевний переворот і криза дістали відображення у поемі "Балади Редінської тюрми"(1898).

Після відбуття ув'язнення у Редінській тюрмі, хворий і зламаний морально та духовно. Уальд змушений був покинути Англію і під придбаним ім'ям поселитися у Франції, в Парижі.

30 листопада 1900 року у паризькому готелі свого давнього друга Оскар Уальд помер .

Суперечності його світогляду і творчості були викликані зростаючою заплутаністю соціальної дійсності у добу народження імперіалізму та природою раннього декаденсу, митці якого ще не цілком порвали з реалізмом.

Антибуржуазність Уальда жила перед зникненням прекрасного сучасного життя. Хоч би інший неглибокий був той смуток, але це ж зумовив його мрію про насичений естетичними і творчими інтересами справедливий суспільний лад без

власності, у іншому перед людиною відкриваються безмежні можливості розвивати свій хист. Але не варто перебільшувати антибуржуазне ставлення Уальда. Горький говорив, що уальдовське подавання буржуазної естетики було наслідком "більш-менш свідомого бажання похитнути англійський пуританізм."

Соціалізм на думку Уальда створить найкращі умови для розвитку особистості і відродження в тогочасному житті

Найулюбленишим прийомом Уальда є парадокс. Парадокси Уальда здебільшого становлять не пусту гру слів, а свідоме викриття банальних, але загальновизнаних моральних догм буржуазного суспільства — він добре знав їхню ціну, добре розбирав їх умовність і відносність.

"Портрет Доріана Грея"

найбільший прозовий твір Уальда "Портрет Доріана Грея"(1891) слід тлумачити у світлі його особистої філософії; письменник шукав переживань і почуттів, які порушили б звичайний хід життя. Головний герой роману у гонитві за пережитими емоціями обертає своє життя на експеримент насолоди. Коли покинута ним актриса наклала на себе руки, він здивований тим, що "усе сталося, не вплинуло на нього так, як мусило", що роль яку він відіграв у трагедії не поранила його душі. Ведений порадами лорда Генрі, циніка і філософа егоїзму, Доріан шукав насолоди де можна і да неможна. Генрі Уоттон думає, що "ціль життя — самовираження. Проявити у всій красі своє "я" — ось для чого ми живем". Доріан хвилює тільки обмеженість сил і часу, прихід старості. Він заздрить портретові, на якому залишається молодим, і висловлює божевільне бажання, щоб він зостався юним, як на портреті, а портрет стрівся. Так і сталося. Залишившись зовнішньо красивим, він внутрішньо зіпсувався, і тільки на портреті дивним образом зафіксуються його пороки, портрет живе і на ньому відкладаються невинні відбитки мізерних гріхів і злочинів, а Доріан остаточно втрачає критерії добра і зла. Обурений виглядом своєї совісті на портреті, він ударяє портрет ножом, а сам падає вбитий, старий, ширшавий. Уальд так коментував свій твір: "... намагаючись убити свою совість Доріан Грей вбиває себе". Але насправді суперечливий: фінал, безумовно, несе естетичний заряд, утверджує ідею кари за егоїзм, за безвідповідальну насолоду, яка топче життя і гідність інших. Уальд справді, повен суперечностей: в його житті і творчості химерносплітаються буржуазне з антибуржуазним; він відкриває саме середовище, яке було для нього єдиною можливістю; його свідомість вражена неправдою світу, але "продовжує працювати за тою ж брехливою системою"(М. Урнов); Уальд висміює саме те, що поважає (Б. Шоу).

Підсумки життя Уальда будуть гіркими. В житті вони навряд чи могли бути іншими. Уальд це зрозуміє і визнає. І все-таки до кінця не відступить від свого переконання, якому він слідував з студенської лави: "За всім заслуговуючим захоплення стоїть творча індивідуальність, і не епоха створює людину, а людина створює епоху".

Література.

1. "Зарубіжна література"1871-1973. Л.М. Венгеров. —К.: "Вища школа", — 1974.
2. Краткая литературная энциклопедия, — М.: "Советская энциклопедия", — 1972.

3. УРЕ, том11, ст422. — К. — 1984.
4. "Зарубіжна література" — посібник-хрестоматія 10кл., — Тернопіль: "БогДан", — 2000.
5. "Оскар Уальд"зверева. — "Художественная литература". — 1986.